

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 49/2015-50

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. júna 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA] zastúpenej advokátom JUDr. Milanom Kuzmom, Advokátska kancelária, Floriánska 16, Košice, pre namietané porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Košiciach pod sp. zn. 7 Tos 92/2014 a jeho uznesením zo 16. októbra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti [REDAKČIA] n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. II. ÚS 49/2015-22 z 22. januára 2015 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“) pre namietané porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Krajským súdom v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 7 Tos 92/2014 a jeho uznesením zo 16. októbra 2014.

Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd prerokoval túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže sťažovateľka v podaní právneho zástupcu z 30. marca 2015 a tiež krajský súd vo vyjadrení z 9. marca 2015 vyslovili súhlas, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd teda vychádzal z listinných dôkazov a vyjadrení nachádzajúcich sa v jeho spise.

Zo sťažnosti vyplýva, že uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 Nt 14/2014-45 z 30. septembra 2014 bola zamietnutá žiadosť odsúdenej sťažovateľky o upustenie od výkonu trestu odňatia slobody, ktorý jej bol uložený rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 8 T 108/2010 z 28. októbra 2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3 To 141/2010 z 5. januára 2011 vo výmere 10 rokov. Uznesením krajského súdu č. k. 7 Tos 92/2014-53 zo 16. októbra 2014 bola sťažnosť podaná sťažovateľkou proti uzneseniu okresného súdu zamietnutá ako oneskorene podaná.

Podľa názoru sťažovateľky krajský súd mechanicky prevzal lehotu na podanie sťažnosti podľa § 187 ods. 1 Trestného poriadku, hoci mu bolo známe, že sťažovateľka je vo výkone trestu. Krajský súd sám v tejto súvislosti uviedol, že napadnuté uznesenie okresného súdu bolo sťažovateľke doručené do výkonu trestu 3. októbra 2014. Deň doručenia uznesenia pripadal na piatok a zásielka bola sťažovateľke odovzdaná referentom režimu (pedagógom) v popoludňajších hodinách. Nasledujúci deň, teda v sobotu 4. októbra 2014, začala plynúť trojdňová lehota na podanie sťažnosti. V prvý najbližší pracovný deň (ktorý bol zároveň tretím dňom lehoty na podanie sťažnosti), teda pondelok 6. októbra 2014, sťažovateľka sťažnosť vložila do obálky s riadne uvedenou adresou, nalepenými známkami v správnej hodnote a s podacím lístkom vložila do schránky určenej na odovzdávanie korešpondencie odsúdených. Túto schránku vyberá zamestnanec poverený riaditeľom. V ten deň bola schránka vybratá, korešpondencia išla na kontrolu a potom bola odoslaná.

Potvrdený podací lístok dostala sťažovateľka späť 7. októbra 2014, čo znamená, že zásielka bola odoslaná hneď na druhý deň.

Zo strany sťažovateľky bol postup v plnom súlade s ustanoveniami príslušných právnych predpisov. Z ustanovenia § 37 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), vyplýva, že pre odsúdených sa umiestňujú na prístupných miestach uzamykateľné schránky určené na odosielanie korešpondencie. Schránky sa vyberajú a korešpondencia sa odosiela v pracovných dňoch.

Z ustanovenia § 25 ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o výkone trestu“) vyplýva, že nahliadnuť do korešpondencie odsúdeného má právo riaditeľ ústavu alebo ním určený príslušník zboru a pritom je oprávnený oboznámiť sa s jej obsahom.

Sťažovateľka dáva do pozornosti aj ustanovenie § 63 ods. 6 písm. d) Trestného poriadku, podľa ktorého lehota je zachovaná aj vtedy, ak podanie bolo v lehote urobené u riaditeľa ústavu, v ktorom je ten, kto urobí podanie, vo väzbe, alebo vo výkone trestu odňatia slobody. Z citovaných ustanovení vyhlášky, zákona o výkone trestu a Trestného poriadku vyplýva, že sťažovateľka podala svoju sťažnosť v zákonnej lehote. Sťažnosť bola preto zamietnutá bezdôvodne a v rozpore so zákonom, čím došlo k porušeniu označených práv podľa ústavy a dohovoru.

Sťažovateľka žiadala vydať tento nález:

„Základné právo sťažovateľky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 Ústavný SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru porušené bolo, pričom k porušeniu uvedeného základného práva sťažovateľky došlo v konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 7 Tos 92/2014-53 zo dňa 16.10.2014. Ústavný súd zrušuje uznesenie Krajského súdu v Košiciach, zo dňa 16.10.2014 sp. zn. 7 Tos 92/2014-53 v časti o zamietnutí a vec znovu prejedná.“

Z vyjadrenia predsedu krajského súdu sp. zn. 1 Spr V/205/2015 z 9. marca 2015 doručeného ústavnému súdu 12. marca 2015 vyplýva, že dátum odovzdania korešpondencie sa podľa aplikačnej praxe súdov považuje za deň odovzdania podania (v danom prípade sťažnosti) odsúdeným, ktorý je vo výkone trestu odňatia slobody u riaditeľa ústavu, v ktorom je vo výkone trestu odňatia slobody. K tomu došlo (ako to vyplýva z listinných dôkazov) 7. októbra 2014. Vzhľadom na uvedené je predseda krajského súdu toho názoru, že sťažovateľka odovzdala sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu do uzamykateľnej schránky určenej na odosielanie korešpondencie 7. októbra 2014. Prevzatie sťažnosti je potvrdené aj dátumovou pečiatkou na obálke, ktorá sťažnosť obsahovala, a tým je vlastne vyvrátené tvrdenie sťažovateľky, že sťažnosť podala už 6. októbra 2014. Preto treba dospieť k záveru, že nedošlo k zásahu do označených práv sťažovateľky. Túto sťažnosť podala oneskorene.

Z repliky právneho zástupcu sťažovateľky z 30. marca 2015 doručenej ústavnému súdu 7. apríla 2015, ktorou reaguje na vyjadrenie predsedu krajského súdu, vyplýva, že sťažovateľka na sťažnosti trvá a rovnako tak aj na tvrdení, že pondelok 6. októbra 2014 sťažnosť vloženú do obálky s riadne uvedenou adresou, nalepenými známkami v správnej hodnote a s podacím lístkom vložila do schránky určenej na odovzdávanie korešpondencie odsúdených, vzhľadom na čo došlo k zachovaniu zákonnej lehoty na podanie sťažnosti. Sťažovateľka dáva do pozornosti, že v uvedený deň (6. októbra 2014) bola schránka vybratá, korešpondencia išla na kontrolu a následne bola odoslaná. Potvrdený podací lístok dostala späť 7. októbra 2014, čo znamená, že zásielka bola odoslaná hneď na druhý deň. Uzamykateľnú schránku s korešpondenciou vyberá zamestnanec poverený riaditeľom, ktorým je pedagóg. Podľa názoru sťažovateľky práve pedagóg zapríčinil omeškanie sťažnosti. Sťažovateľka uviedla, že stanovisko pedagóga k danej veci zašle prostredníctvom právneho zástupcu hneď, ako ho bude mať. Inými slovami, sťažovateľka dodržala zákonnú lehotu, sťažnosť podala 6. októbra 2014 a skutočnosť, že zo strany pedagóga došlo k odovzdaniu sťažnosti až 7. októbra 2014, resp. k označeniu dátumovou pečiatkou 7. októbra 2014, nemôže byť sťažovateľke na ujmu. V opačnom prípade by bolo totiž výlučne v rukách

ústavu na výkon trestu odňatia slobody, či odsúdený podá sťažnosť včas, čo nemôže byť v demokratickom štáte tolerované.

Z ďalšieho vyjadrenia právneho zástupcu sťažovateľky z 12. mája 2015 doručeného ústavnému súdu 13. mája 2015 vyplýva, že sťažovateľka v predchádzajúcich podaniach mylne uvádzala, že sťažnosť bola vložená do uzamykateľnej schránky v pondelok 6. októbra 2014, pretože v skutočnosti sa tak stalo už v nedeľu popoludní 5. októbra 2014. V dôsledku tejto skutočnosti sťažovateľka žiada o opravu jej doterajších podaní. V pondelok 6. októbra 2014 ráno poštu zo schránky na oddiele, v ktorom je sťažovateľka umiestnená, nikto nevybral. Pedagógovia pracujú na dve zmeny, dopoludnia a popoludní, pričom sťažovateľkin oddielový pedagóg [REDAKOVANÉ] mal v pondelok 6. októbra 2014 popoludňajšiu zmenu, poštu vybral zo schránky na chodbe a na odoslanie išla až druhý deň, teda v utorok 7. októbra 2014. Sťažovateľka nevie, prečo v pondelok ráno 6. októbra 2014 poštu na jej oddiele nikto nevybral, no nič to nemení na tom, že sťažnosť podala v zákonnej lehote a akékoľvek pochybenie zo strany zamestnancov jej nemôže byť na ujmu. Napokon uvádza, že 13. apríla 2015 podala podnet prokuratúre na prešetrenie veci, pričom závery šetrenia nie sú ešte známe.

Napokon z podania právneho zástupcu sťažovateľky z 28. mája 2015 doručeného ústavnému súdu 1. júna 2015 vyplýva, že sťažovateľka požiadala pedagóga [REDAKOVANÉ], aby sa vyjadril ku skutočnostiam, ktoré sú rozhodné pre posúdenie zachovania lehoty na podanie sťažnosti proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti o upustenie od výkonu trestu odňatia slobody. Tento list bol 25. mája 2015 vrátený právnenému zástupcovi sťažovateľky s poznámkou „adresát neznámy“. Ako to právny zástupca telefonicky zistil, menovaný už nepracuje v ústave a ústav jeho súkromnú adresu odmietol oznámiť. Sťažovateľka preto žiada ústavný súd o zadováženie stanoviska pedagóga [REDAKOVANÉ].

II.

Z uznesenia krajského súdu č. k. 7 Tos 92/2014-53 zo 16. októbra 2014 vyplýva, že ním bola zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľkou proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 Nt 14/2014 z 30. septembra 2014. Podľa názoru krajského súdu zo spisového materiálu je zrejmé, že uznesenie okresného súdu bolo sťažovateľke doručené do výkonu trestu odňatia slobody 3. októbra 2014. Uznesenie obsahovalo procesne správne poučenie o možnosti podania opravného prostriedku (sťažnosti). Sťažovateľka podala sťažnosť na poštovú prepravu 7. októbra 2014. Vzhľadom na skutočnosť, že zákonná lehota uplynula 6. októbra 2014, sťažnosť musela byť v zmysle ustanovenia § 193 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku bez ďalšieho zamietnutá ako oneskorene podaná.

Z prípisu Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Levoča (ďalej len „ústav“) sp. zn. ÚVTOS-162-2/11-2014 z 29. decembra 2014 doručeného ústavnému súdu 2. januára 2015 (v odpovedi na výzvu ústavného súdu) vyplýva, že ústavnému súdu zasiela kópiu evidenčnej karty prijatej a odoslanej korešpondencie sťažovateľky, ďalej ústavný poriadok pre odsúdené v ústave, ktorý nadobudol účinnosť 1. augusta 2014, a napokon aj evidenciu poučení, oboznámení, vyhlásení odsúdenej sťažovateľky. Na vysvetlenie sa uvádza, že k vyberaniu korešpondencie z uzamykateľnej schránky určenej na odosielanie korešpondencie dochádza pedagógom každý pracovný deň spravidla do 7.30 h. Po jej spracovaní pedagóg poštu určenú na odoslanie odovzdá do podateľne ústavu, kde sa táto pripraví na odovzdanie poštovému podniku. Korešpondencia, ktorá bola v pracovný deň pedagógom zo schránky vybratá, je odovzdaná do podateľne ústavu v ten istý deň a následne je v ten istý deň odovzdaná pracovníčkou podateľne na poštovú prepravu. Korešpondencia je odnášaná na príslušnú poštu denne po 9.00 h. Po nastúpení výkonu trestu sú odsúdení zaradení do nástupného oddielu, kde sú povinní oboznámiť sa s ústavným poriadkom, časovým rozvrhom dňa a právami a povinnosťami odsúdeného v zmysle zákona o výkone trestu. O vykonaných poučeniach, oboznámeniach a vyhláseniach odsúdeného je vedená písomná evidencia zvlášť pre každého odsúdeného formou evidenčných kariet a rovnako aj elektronická evidencia v osobnej elektronickej karte odsúdeného.

Z kópie evidencie prijatej korešpondencie sťažovateľky vyplýva, že 3. októbra 2014 prevzala písomnosť od odosielateľa „*OS SNV sp. zn. 1 Nt 14/14-15*“.

Z kópie evidencie odoslanej korešpondencie sťažovateľky vyplýva, že táto 7. októbra 2014 odovzdala korešpondenciu adresovanú „*OS SNV*“. Prevzatie je potvrdené nečitateľným podpisom.

Z ústavného poriadku pre odsúdené v ústave z júla 2014, ktorý nadobudol účinnosť 1. augusta 2014, vyplýva inter alia, že podľa § 22 ods. 1 uzamykateľné schránky určené na odosielanie korešpondencie sú umiestnené na chodbe každého oddielu. Korešpondenciu zo schránky vyberá pedagóg v pracovných dňoch spravidla do 7.30 h. Podľa § 22 ods. 2 odsúdené umiestnené v celách môžu odovzdať korešpondenciu osobne pedagógovi denne v pracovné dni do 7.30 h. Podľa § 22 ods. 3 odsúdená odovzdáva korešpondenciu určenú na odoslanie nezalepenú, okrem korešpondencie, do ktorej sa podľa zákona nenahliada. Odsúdená vhadzuje korešpondenciu určenú na odoslanie do uzamykateľných schránok v pracovných dňoch do 7.00 h.

Z evidencie poučení, oboznámení, vyhlásení odsúdenej sťažovateľky vyplýva, že 5. augusta 2014 bola poučená o „*Ústavnom poriadku pre odsúdené v ÚV TOS Levoča, s účinnosťou od 1. augusta 2014*“. Je to potvrdené vlastnoručným podpisom sťažovateľky.

Z kópie obálky so zásielkou okresného súdu ako odosielateľa adresovanou sťažovateľke, ktorú ústavnému súdu predložila sťažovateľka, vyplýva, že zásielka bola doručená ústavu 3. októbra 2014.

Z kópie podacieho lístku doporučenej zásielky sťažovateľky adresovanej okresnému súdu, ktorú ústavnému súdu predložila sťažovateľka, vyplýva, že doporučená zásielka bola odovzdaná na poštovú prepravu 7. októbra 2014.

Z listu ústavu sp. zn. ÚVTOS-44-03/11-2015 z 20. mája 2015 doručeného ústavnému súdu 25. mája 2015, ktorý je odpoveďou na výzvu ústavného súdu vyjadriť sa k novým tvrdeniam sťažovateľky z 12. mája 2015, vyplýva, že korešpondencia prichádzajúca do

ústavu pre odsúdené a rovnako korešpondencia odosielaná odsúdenými je evidovaná na samostatných evidenčných kartách ako „Prijatá evidovaná korešpondencia“ a ako „Odoslaná evidovaná korešpondencia“. Táto evidencia existuje v písomnej podobe, ale zároveň aj v elektronickej podobe v rámci osobnej elektronickej karty odsúdeného, a to tiež v členení na prijatú a odoslanú korešpondenciu. Ako vyplýva z oboch týchto „evidencií“, dňa 7. októbra 2014 bola sťažovateľkou odoslaná doporučená zásielka pre adresáta „OS SNV“. V ten istý deň v evidencii prijatej pošty je evidovaný poštovým podnikom potvrdený podací lístok preukazujúci podanie zásielky pre adresáta OS SNV na pošte Levoča, ktorý bol sťažovateľke odovzdaný pedagógom. Z uvedeného vyplýva, že listová zásielka pre adresáta OS SNV bola zo schránky vybratá 7. októbra 2014 a v tento deň bola aj odovzdaná na poštovú prepravu. Je nepochybné, že zásielka bola sťažovateľkou vhodaná do schránky 7. októbra 2014 alebo 6. októbra 2014, avšak po uplynutí času určeného na vyberanie schránky pedagógom, t. j. po 7.30 h, teda nie 5. októbra 2014, ako to sťažovateľka uviedla vo vyjadrení. Toto tvrdenie preukazuje pomocná evidencia vedená pedagógmi, ktorá slúži na kontrolu a odsúhlasenie korešpondencie odovzdanej pedagógom do podateľne na účely jej odoslania. Podľa tejto pomocnej evidencie 6. októbra 2014 odoslalo poštu 7 odsúdených ([REDACTED]). Týmto bola pošta 6. októbra 2014 aj odoslaná. Všetky sú umiestnené v rámci toho istého stanoviska referenta režimu č. 2 (oddielu) ako sťažovateľka. Pošta odsúdených určená na odoslanie nie je vyberaná zo schránok na oddieloch výlučne oddielovým pedagógom, ale je vyberaná denne v určenom čase pedagógom prítomným v službe, a to na všetkých oddieloch. Ak by sťažovateľka vhodila svoju korešpondenciu do schránky ešte 5. októbra 2014, bola by táto odoslaná 6. októbra 2014 rovnako, ako pošta už uvedených odsúdených.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka tvrdí, že sťažnosť vhodila do uzamykateľnej schránky v nedeľu 5. októbra 2014, pričom príslušný pedagóg v pondelok 6. októbra 2014 obsah schránky nevybral a tak došlo k tomu, že ňou podaná sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu až 7. októbra 2014, teda už po uplynutí zákonnej lehoty na podanie sťažnosti.

Krajský súd trvá na tom, že podľa dostupných listinných dôkazov bola sťažnosť podaná oneskorene.

Z pohľadu ústavného súdu možno v súlade so stanoviskom krajského súdu konštatovať, že zo všetkých listinných dôkazov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, vyplýva, že sťažnosť bola z uzamykateľnej schránky vybratá 7. októbra 2014 a toho istého dňa bola aj odovzdaná na poštovú prepravu.

Sťažovateľka pôvodne tvrdila, že sťažnosť vhodila do uzamykateľnej schránky 6. októbra 2014 v predpísanom čase, teda do 7.00 h ráno. Zároveň tvrdila, že tohto dňa schránka nebola vybratá, čo mal potvrdiť príslušný pedagóg. Napokon však sťažovateľka takýto dôkaz ústavnému súdu nepredložila a požiadala ústavný súd, aby sám zadovážil stanovisko pedagóga. Naopak, z vyjadrenia ústavu vyplýva, že v rovnakom oddiele, v ktorom je aj sťažovateľka, bola 6. októbra 2014 vybratá a na poštovú prepravu odovzdaná korešpondencia 6 iných odsúdených.

Na základe dosiaľ uvedeného možno konštatovať, že sťažovateľke sa nepodarilo preukázať jej rozhodujúce tvrdenie, podľa ktorého uzamykateľná schránka nebola 6. októbra 2014 vybratá, čím malo dôjsť k oneskorenému odovzdaniu jej sťažnosti na poštovú prepravu. Dôveryhodnosť tvrdení sťažovateľky do určitej miery znižuje aj skutočnosť, že v priebehu konania zmenila tvrdenie o tom, kedy vložila sťažnosť do uzamykateľnej schránky, keďže podľa zmeneného tvrdenia malo sa tak stať už v nedeľu 5. októbra 2014.

Z uvedených dôvodov nebolo možné sťažnosti vyhovieť.

Návrh sťažovateľky, aby ústavný súd zadovážil vyjadrenie pedagóga, sa javí z pohľadu už uvedených ďalších listinných dôkazov ako nadbytočný.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2015